

วารสารชัยภูมิปริทรรศน์

Journal of Chaiyaphum Review

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน 2566)
Vol. 6 No. 1 (January – April 2023)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นวารสารตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความทวิทัศน์หนังสือ และบทความวิชาการประเภทอื่นๆ
2. เพื่อเป็นสื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการของนักวิจัยและนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นวารสารเสนอองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานุรักษ์ตามหลักการศึกษา เชิงพุทธศาสนาและศาสตร์ต่างๆ
4. เพื่อพัฒนาวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นการ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลงานการวิจัยและบทความทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสนาต่างๆ รวมทั้งปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI

เจ้าของ

กองบรรณาธิการวารสารชัยภูมิปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ เลขที่ 97 หมู่ที่ 14 บ้านโนน เหลี่ยม ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 082-134-1049, 082-443-9987

ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.

พระเทพภาวนาวิกรม

พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.

พระเทพปวรเมธี, รศ.ดร.

พระราชสีมาภรณ์

พระราชปริยัติมุนี, รศ.ดร.

พระราชสีมาภรณ์

พระโสภณรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.

พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.

พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.

พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล

ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, กรรมการมหาเถรสมาคม

เจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ

อธิการบดี

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์

บรรณาธิการ

พระศรีสังญาณมุนี, ดร.

บรรณาธิการผู้ช่วย

พระมหาวิฑูรย์ สิทธิเมธี, ดร.

ดร.พูนศักดิ์ กมล

นางสาวกมัยธร มงคลกุล

กองบรรณาธิการ

พระเมธีสุตาภรณ์, ผศ.ดร.

พระครูสังวรวิริยรักษ์, ผศ.ดร.

พระครูใบฎีกาหัสดี กิตตินนโท, ผศ.ดร.

พระมหาปัญญาวรรวัฒน์ สิริภโท, ผศ.ดร.

รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน

ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

ดร.กนกกรส ผลากรกุล

ผศ.ดร.ตามใจ อริสุทธิโยธิน

ดร.อัญชลี บุคค ฌ อัยยยา

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

พระปลัดสุรวุฒิ ฉันทมโม, ดร.

พระมหาหมื่นจันทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.

พระมหามงคลกานต์ ฐิตมโม, ผศ.ดร.

ผศ.ดร.วินัย ภูมิสุข

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประธานกรรมการมูลนิธินายแพทย์สุจินต์ ผลากรกุล.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

ดร.กาญจพงศ์ สุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.สุนทร ธนศิลปพิชิต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.ไพฑูรย์ มาเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.สมเจต หลวงกัน	นักวิชาการประจำศูนย์วิจัยธรรมศึกษา
ดร.กฤตสุขิน พลเสน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.ศุภานนท์ ขอบประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยทองสุข

ฝ่ายจัดรูปเล่ม/สมาชิกวารสาร

ดร.พูนศักดิ์ กมล

พิมพ์ที่

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 97 หมู่ที่ 14 บ้านโนนเหลื่อม
ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 082-134-1049, 082-443-9987

บทบรรณาธิการ

หลังจากที่ได้ขับเคลื่อนการบริหารจัดการวารสารจนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI แล้ว จึงนับว่าเป็นการทำให้วารสารเกิดความเติบโตทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ กองบรรณาธิการจึงขอขอบคุณทุกนักวิชาการที่ส่งบทความมาเผยแพร่ในวารสารเรื่อยมา โดยฉบับนี้ก็ยังคงจำนวนบทความไว้ 5 เรื่องเหมือนกับฉบับก่อนๆ ดังนี้

1. เรื่อง **การปลูกฝังคุณธรรมตามหลักอริยวัฑฒิของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร** โดย สิริพันธ์ แซ่เอี้ย สรุปว่า การปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียนตามหลักอริยวัฑฒิของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านสุตะ ด้านปัญญา ด้านจาคะ ด้านศรัทธา และด้านศีลตามลำดับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และใฝ่เรียนรู้ ตามลำดับ การปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียนตามหลักอริยวัฑฒิของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

2. เรื่อง **การดับทุกข์ทางกายและจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา** โดย พระสญชัย ติพยโอสถ และคณะ สรุปว่า วิธีการแก้ทุกข์ทางใจตามแนวพระพุทธศาสนา คือการฝึกสติ รู้จักตนเอง รู้จักมองชีวิตตามความเป็นจริง ไม่ให้หลงกับโลกธรรม อันเป็นสาเหตุแห่งทุกข์ ทำให้ทุกข์เบาบางลง ทำให้ใจสงบมากขึ้นจากความเข้าใจ ใช้แนวทางการเจริญกรรมฐานในอานาปานสติสูตร เป็นการฝึกใจให้อยู่หนึ่งกับตนเอง ไม่ส่งใจออกไปภายนอก มีสิ่งมากระทบก็ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา เป็นส่วนช่วยขัดเกลาจิตใจ มีความสุขกับปัจจุบัน 2) ใช้หลักการสมาธิกับการเรียน การทำงาน การกำหนดทิศทางและหลักการในการใช้ชีวิตโดยไม่ประมาท มีเมตตากับมนุษย์ด้วยกัน มองชีวิตว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่เที่ยง ใช้ความข่มใจ และมีความจริงใจกับตัวเอง มุ่งมั่นจนกว่าจะประสบความสำเร็จในเป้าหมาย 3) การฝึกการเจริญกรรมฐานในอานาปานสติสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องให้เห็นคุณค่า สามารถนำมาประยุกต์ในการใช้ชีวิตประจำวันได้ เพื่อพัฒนาชีวิตและสร้างที่ดีให้กับตนเองและเกิดสันติสุขกับสังคมต่อไป

3. เรื่อง **กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนชาวพุทธล้านนาภาคเหนือ** โดย พระปลัดบุญช่วย จิตจิตโต (ยังสามารถ) และคณะ สรุปว่า กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนล้านนาภาคเหนือ การเสริมสร้าง หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนมีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามด้วยการเสริมจุดแข็ง รักษาประเพณีที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา และเสริมจุดอ่อนให้แข็งแรง เพื่อสร้าง ความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจของประชาชน อัตลักษณ์ หมายถึงลักษณะเฉพาะของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง ซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ ซึ่งสังคมแต่ละสังคมมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง ชุมชนชาวพุทธล้านนา คือประชาชนผู้นับถือพระพุทธศาสนาในล้านนา การเสริมสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนชาวพุทธล้านนาทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชาวพุทธล้านนาโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการสร้างความเข้มแข็งของชาวพุทธล้านนาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อันจะนำไปสู่การสร้างหลักการเผยแผ่ของพระพุทธศาสนาได้ตรงตามความต้องการของชุมชน และสังคมที่เคลื่อนตัวอย่างรวดเร็ว เป็นนโยบายพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคงอย่างยั่งยืน อันจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทั้งทาง

ร่างกายและจิตใจของประชาชนในชุมชน ด้วยพระพุทธศาสนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งและการเสริมสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนชาวพุทธล้านนาก่อให้เกิดสังคมไทยที่มีประสิทธิภาพสูง

4. เรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพการเรียนการสอนออนไลน์โดยแอปพลิเคชันไลน์ เรื่อง พระไตรปิฎก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคันทนาเยาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) เขตคันทนาเยาว กรุงเทพมหานคร โดย พัชรา มุริจันท์ และคณะ สรุปว่า เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการเรียนการสอน โดยแอปพลิเคชันไลน์ เรื่องพระไตรปิฎก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 4 โรงเรียนคันทนาเยาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) เขตคันทนาเยาว กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 34 คน จากจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนโดยแอปพลิเคชันไลน์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.69 ด้านสื่อการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.62 ด้านแอปพลิเคชันไลน์ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.67 และด้านครูผู้สอน/ความเป็นครูมืออาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.71 ตามลำดับ ทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับดีมากเหมือนกัน

5. เรื่อง การสังเคราะห์รายงานการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (ปีการศึกษา 2563) สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย โดย ณทิพรดา ไชยศิลป์ สรุปว่า นักศึกษามีความเข้าใจความสำคัญของงานธุรการในทิศทางเดียวกัน (2) นักศึกษาพบปัญหาของนักเรียนในด้านการเรียนรู้และได้ใช้หลักกลายมิตตธรรมในการแก้ปัญหา (3) นักศึกษาการจัดการชั้นเรียนและแก้ปัญหาด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสร้างแรงจูงใจและเทคนิคลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ (4) รูปแบบการเยี่ยมบ้านนักเรียนมีแบบทางการจัดปีการศึกษาละ 2 ครั้ง แยกตามภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 และแบบไม่เป็นทางการ (5) กิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนเกิดจากการประชุมเนื่องในโอกาสต่างๆ การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และกิจกรรมทางสังคม (6) การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ได้ใช้เทคนิคการสอนแบบไม่ต้องสอน โดยผลการเรียนรู้ของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา เกิดจากงานทั้ง 6 ประเด็น ที่นักศึกษาได้ปฏิบัติและบันทึกการเรียนรู้นำมาสู่การสังเคราะห์วิเคราะห์หรือการจัดการองค์ความรู้เพื่อเสนอจุดเด่น แนวทางการพัฒนา และวิธีคิดที่ได้รับจากกระบวนการเรียนรู้ ในสถานศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐาน (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 พบความสอดคล้อง 3 ประเด็นคือ (1) การปฏิบัติหน้าที่ความเป็นครูของนักศึกษา (2) การจัดการเรียนรู้ และ (3) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ทางปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแนวทางการพัฒนาแบบองค์รวมตามรูปแบบ 333 คือ (1) รูปแบบ 3 แนวทาง ได้แก่ แนวทางเตรียมการ แนวทางกระบวนการ และ แนวทางประเมินผล (2) รูปแบบ 3 บุคคล ได้แก่ ครูมืออาชีพ พี่เลี้ยง และ นักเรียน (3) รูปแบบ 3 มิติ ได้แก่ มิติการพัฒนาทางกาย มิติการพัฒนาทางจิต มิติการพัฒนาทางปัญญา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ง
สารบัญ	ฉ
การปลูกฝังคุณธรรมตามหลักอริยวัฑฒิของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	1
(Moral Cultivation of Elementary School Administrators According to Ariyawat Approaches to Desirable Characteristics of Students in Rattanakosin Elementary School Group under the Bangkok Primary Educational Service Area Office) สิริพันธ์ แซ่เอี้ย	
การดับทุกข์ทางกายและจิตใจตามแนวพระพุทธศาสนา	12
(The Cessation of Suffering Physical and Mental According to Buddhism) พระสัจชัย ทิพย์โอสธ พระกิตติธัช รัสาดาน เดชาวัต บุญสวัสดิ์	
กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ชุมชนชาวพุทธล้านนาภาคเหนือ	23
(The process of creating the identity of the northern Lanna Buddhist community) พระปลัดบุญช่วย จิตจิตโต (ยังสามารภ) พระครูปลัดกิตติพงษ์ กิตติโสภโณ (วงศ์สถาน) พระนพดล ปภัสสรวิโส (ปันมะ)	
การศึกษาประสิทธิภาพการเรียนการสอนออนไลน์โดยแอปพลิเคชันไลน์ เรื่อง พระไตรปิฎก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนคันทนาเยาว (ธารินเจริญสงเคราะห์) เขตคันทนาเยาว กรุงเทพมหานคร	36
(A Study of the Effectiveness of Online Teaching through Line Application on the Topic “Tripitaka” for Students in Grade 5/4,Khan Na Yao School (Tharin Charoensongkroh),Khan Na Yao District, Bangkok) พัชรา มุริจันท์ สว่างบุญ วงศ์ฟ้าเลื่อน ประยูร ป้อมสุวรรณ	
การสังเคราะห์รายงานการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (ปีการศึกษา 2563) สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย (A Synthesis of Students’ Report of Teaching Practicum in School 1in Teaching Social Studies Program, Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University, Semester 2020) ณทิพรดา ไชยศิลป์	46
จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์	57
การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์	59